

Čez dan v domu, potem pa na svojem

V naši občini mora marsikateri starejši občan preživljati svoje dneve, zlasti dopoldneve, sam med štirimi zidovi, medtem ko so svojci na delu. Bridka je takšna starost. Zato so v Domu upokojevcev Center nedavno odprli vrata za dnevno varstvo teh ljudi, kamor lahko svojci zjutraj pripeljejo upokojenca, popoldne pa ga pridejo iskat. V domu mu nudijo zajtrk in kosilo, skrbijo za njegovo higieno, v bližini pa je tudi zdravnik.

Tako ti ljudje lahko preživljajo dneve v družbi svojih vrstnikov, se pridružujejo njihovi dejavnosti v domu in jim tako čas hitro mine. Za zdaj še nimajo nikogar v varstvu, lahko pa jih sprejmejo štirideset. Za to varstvo je treba odšteti 125 dinarjev na dan.

To pa ni edina dejavnost doma upokojevcev Center, namenjena starejšim, ki ne domujejo v domu. Vrsto let se ljudje iz soseščine hranijo v njem, kosijo in večerjajo, mnogi od njih tudi ob sobotah in nedeljah. Več ko polovica jih hodi samo v dom, drugim pa nosijo tudi hrano na dom. Pri tem velja omeniti, da v domski kuhinji pripravljajo tudi kosila za želodčne, žolčne in ledvične bolnike in za tiste s sladkorno boleznijo.

V okviru doma že vrsto let deluje klub upokojevcev. Prostor bodo letos polepsali, da bo še privlačnejši. V njem se sestajajo upokojenci, tako domski kot zunanji, se pogovarjajo, igrajo karte, šah, včasih praznujejo rojstne dneve, kaj zaigrajo in tudi zapojejo.

Domsko uprava skuša popestriti življenje kluba in prireja različna predavanja o temah, ki zanimajo starejše občane. Včasih so na sporedu filmi ali diapozitivi, spremljani s predavanji o popotovanjih. Ob praznikih se tu odvijajo proslave s kulturnim programom, kar je dobrodošlo

zlasti tistim, ki se sami ne morejo gibati in se tako udeleževati kulturnih prireditev v mestu.

Mnogim upokojencem je to v razvedrilo, kar popestruje njihovo življenje. Med drugim so v domu ustanovili tudi klub ljubiteljev glasbe in zanje ima posluh tudi Radio Ljubljana, ki jim vsakih štirinajst dni zavrti zaželeno glasbo. Da bi popestrili popoldneve, zlasti zimske, prirejajo v domu čajanke, poleti pa skupinske krajske izlete ali sprehode. Tisti, ki se radi ukvarjajo z ročnimi deli, se lahko izkažejo v krožku ročnih del in svoje izdelke tudi pokažejo na občasnih razstavah. Da bi se razgibali, tisti, ki se seveda lahko, vodijo domski fizioterapevtske rekreativne telovadbe.

Skratka, v domu je življenje lahko tudi pestro, živahno, da ne rečemo veselo. V domu bi radi videli, da bi k njim zahajalo še več starejših iz okolice, ker bi tako bilo še bolj zanimivo. Med domskimi oskrbovanci je žal skoraj sedemdeset odstotkov nepokretnih in so tako prikrajšani za življenje v spodnjih prostorih doma, kjer je med drugim tudi manjši bife, da se ljudje najdejo ob kavi ali kozarčku vina.

V letu starejših se v Domu upokojevcev Center želijo še bolj zavzeti za vse naštetje dejavnosti, da bi uresničili zna-

no geslo dodajati življenje letom. Kdor hoče, mu v domu zares ni dolgčas, vendar kaže, da je vse preveč ljudi s predsodki. Morda premalo vedo o domu, morda imajo slabe izkušnje iz prejšnjih let, morda ne zaupajo vsej tej oskrbi, no, vsekakor je zdaj čas, da bi se ti predsodki čim bolj razblinili in bi starejši našli tu svoj drugi dom, zlasti tisti, ki sicer živijo na svojem. Najtežje je biti sam.

Da bi ne ostalo vse le pri željah in lepo napisanih programih družbene skrbi za starejše občane, je dom nedavno sklical sestanek, na katerega je povabil predstavnike krajevnih skupnosti, predsednike socialno zdravstvenih komisij krajevnih skupnosti, predstavnika centra za socialno delo, zveze društev upokojevcev naše občine, predstavnika komiteja za družbene dejavnosti, vodjo patronažne službe pri zdravstvenem domu, predstavnika Rdečega križa in druge.

Namen je bil jasen: Vse to je treba ljudem povedati, jih seznaniti in jim pomagati, da bodo našli pot v dom, ki naj bi postal nekakšno središče družabnega življenja starejših občanov. Krajevne skupnosti s svojimi družbenopolitičnimi organizacijami so se že obvezale, da bodo storile vse, kar je v njihovi moči, da bi pomagale k lepšemu življenju naših starejših, ki jih v naši občini, kot vemo, ni malo, še več, po odstotkih jih je največ od vseh ljubljanskih občin. Zato bi bilo dobro, da vse lepe misli in akcije ne bi zamrle, ko bo leto starejših mimo, marveč naj bi delovale in se razvijale še naprej.

A. ADAMIČ

KS TABOR

Čistoča, vendar ne pri vseh

Akcija »Zelena in čista Ljubljana« naj bi postala in ostala geslo in neprekinjena akcija vse leto. Komisija za komunalno gospodarstvo, urbanizem in varstvo okolja pri KS Tabor se je pridružila pozivu z vso resnostjo.

Že dalj časa opažamo, da je odnos nekaterih hišnih svetov, lastnikov zasebnih hiš, najemnikov raznih lokalov in DO na tem območju do čistega in urejenega okolja vse prej kot zadovoljiv. Glede na tako stanje in v nenehnem naraščanju prometa, tako tovornega kot osebnega, bo skušala komisija skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami ukrepati v mejah svojih možnosti. Akcija »zelena in čista Ljubljana« je pokazala in dokazala, da je za zadovoljstvo občanov poleg drugega potrebno predvsem čisto, mirno in urejeno okolje.

Na podlagi teh ugotovitev so se v KS Tabor odločili (Zbor predsednikov HS), da bodo v prihodnje kršilce odloka SML o onesnaževanju okolja javno obravnavali. Po mnenju občanov je to edini način, da uredimo ta problem.

Komisija z zadovoljstvom ugotavlja, da je pretžna večina območja KS Tabor očiščena. Pohvaliti je treba stanovalce ob Njegoševi ulici, Maistrovi 4 a, b, kakor tudi druge v Vrhovčevi, Ilirski, 30-36. Izkazali so se tudi člani TVD Partizan Tabor. Nekoliko manj posluha za urejenost okolja imajo stanovalci drugih ulic. Pičel je bil odziv stanovalcev stolpnice študentskega doma na Ilirski 2, Tabora 4, Aurodenta na Ilirski ulici, GP Grosuplje na Masarykovi 30, stanovalcev Masarykove 28, 26 in še nekaterih. Posebno pa je komisija grajala samopostrežno trgovino na Ilirski 4, trgovino Mercator na Ilirski 15, »Kofetek«, trgovino Mercator na Prisojni ulici, Samski dom Tabor 9, Chemo, Expres bife Ilirska 8 (Pod košem) ter park med Konusom in Veletekstilom.

Tokratna akcija je bila zastavljena širokopotezno in skrbno. Hvalevredno je tudi dejstvo, da je vodstveni delavec Javne higiene nenehno nadziral dela pri odvozu materiala in da je medsebojno obveščanje potekalo usklajeno. Potek akcije v KS Tabor je nadzoroval tudi predsednik odbora »Zelena in čista Ljubljana« občine Center.

BOJAN LUBEJ

V domu na Taboru, kjer starejši občani preživljajo jesen svojega življenja, je vse čisto in okusno urejeno

V VSAKO KRAJEVNO SKUPNOST DRUŠTVO PRIJATELJEV MLADINE

Kjer so naselja, so tudi otroci

Letos praznuje Zveza prijateljev mladine 30 let svojega obstoja. Tudi v naši občini so prva društva prijateljev mladine zaživela že leta 1951. Prav gotovo je 30-letno obdobje že takšen mejnik, ko lahko ocenimo mesto in vlogo neke organizacije v našem družbenem razvoju. In za društva prijateljev mladine lahko ugotovimo, da so svoje poslanstvo, zlasti v prvih 20 letih delovanja, uspešno opravila. Aktivisti DPM so od vrat do vrat »nabirali« otroke za počitniške kolonije, pomagali socialno ogroženim družinam, organizirali za otroke vrsto privlačnih dejavnosti in še bi lahko naštevali.

Nagel ekonomski razvoj je dvignil tudi družbeno nadgradnjo. S samoprprispevki smo v Ljubljani zagotovili vzgojo in varstvo tisočim predšolskih otrok, z novimi osnovnimi šolami smo zagotovili boljše pogoje za šolanje tudi šoloobvezni mladini.

Z ustanovitvijo samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti je bilo dokončno sistemsko urejeno vprašanje družbene skrbi za varstvo, vzgojo in izobraževanje mladega rodu.

Tako je Zveza prijateljev mladine začela iskati nove oblike, metode in vsebino dela. Priznati moramo, da je v zadnjih desetih letih število DPM v Sloveniji upadlo. Redčile so se vrste aktivistov DPM in tudi občina Center tu ni izjema. Kadrovske težave so danes največji problem DPM. Družina se vse bolj odteguje svojemu okolju, kar je še prav posebej specifičnost urbanih, mestnih naselij.

Zveza prijateljev mladine Slovenije si je v dogovoru z RK SZDL Slove-

nije zastavila kot osnovno nalogo ustanoviti društvo prijateljev mladine v vsaki krajevni skupnosti, kajti ni je krajevne skupnosti, kjer ne bi bilo otrok, in ni ga družbeno tako oblikovanega okolja, kjer ne bi bila potrebna družbena skrb za otroka, zlasti če izhajamo iz prepričanja, da se človek kot krajan oblikuje že v otroški dobi.

Pozivu Zveze prijateljev mladine Slovenije smo sledili tudi v naši občini. Koordinacijski odbor za družbene organizacije in društva pri občinski konferenci SZDL je 7. aprila organiziral posvet o problematiki delovanja DPM v naši občini. Naj poudarimo, da tudi v Centru nekatera društva uspešno delujejo, da pa ne vsa, oziroma da v štirih krajevnih skupnostih sploh niso ustanovili društva. Že pred posvetom je koordinacijski odbor za družbene organizacije in društva pozval vse krajevne konference SZDL, da se aktivno vključijo v razreševanje problematike delovanja

DPM; zlasti še v tistih krajevnih skupnostih, kjer DPM še ni ustanovljeno, da evidentirajo krajane, ki bi bili pripravljene delovati v DPM.

Po odzivu na posvetu, ki je bil presenetljivo velik, je bilo očitno, da so krajevne konference SZDL to prvo nalogo dobro opravile. Z veseljem je bilo videti med prisotnimi tudi precej mladih obrazov – na posvet so bili vabljeni tudi predsedniki osnovnih organizacij Zveze socialistične mladine v krajevnih skupnostih. V dobro otrok je bilo izrečenih veliko lepih misli, jasneje je bila opredeljena funkcija DPM kot sestavnega dela frontno organiziranih sil v krajevni skupnosti. Na podlagi izkušenj v aktivističnem delu je bila nanizana vrsta bogatih idej in napotkov za delo, poudarjena pa je bila tudi odgovornost vseh družbenih in družbenopolitičnih dejavnikov v krajevni skupnosti, kajti ne pozabimo – otroka ne vzgajajo samo šola in vrtec ter starši, ampak tudi krajevna skupnost-krajani, njegova okolica, hote ali nehoče, z dobrimi ali slabimi zgledi.

Na posvetu sta bila tudi pionirja, člana občinskega pionirskega kluba. V svoji razpravi sta opozorila na željo pionirjev, da jim odrasli priznajo svoje mesto tudi v krajevni skupnosti. Pionirji so s svojo aktivnostjo že dokazali, da so ponosni, če jim odrasli zaupamo kakšno nalogo – opravijo jo

vestno in natančno. In takšnih nalog je za pionirje v krajevni skupnosti veliko, s tem pa se na povsem naraven način, brez dolgih predavanj in pojasnjevanj, vzgajajo v odgovorne aktiviste. Če bomo že pionirja naučili biti aktivnega, mu ob njemu primernih nalogah znali in mogli nuditi tudi vsebinsko bogato organiziran prosti čas, v katerem bo lahko zadovoljil svoje interese, lahko upamo, da se niti mladinski organizaciji niti drugim organizacijam ne bo treba boriti za vsakega aktivista posebej.

V razpravi so prisotni opozorili tudi na nekaj osnovnih problemov za delo z otroki – ni manjših prostorov, kjer bi se lahko zbirali, neurejena je večina otroških igrišč, dotaknili pa so se tudi prečnega problema šolske prehrane v usmerjenem izobraževanju.

Nihče od prisotnih ni pričakoval, da bo posvet rešil vse probleme v zvezi z delovanjem DPM v krajevni skupnosti, vsekakor pa je dal še kako potrebno vzpodbudo, da z vso odgovornostjo strnemo svoje sile v krajevni skupnosti in pospešimo rešitev kadrovskih problemov DPM, da bo leto lahko prevzelo in tudi uspešno opravljalo svoje osnovno družbeno poslanstvo – koordinacijo vsestranske družbene skrbi za otrokov socialistični razvoj.

R. S.